

verband bestaat tusschen het *jus promovendi* en de *opleiding der artsen*, dat al is het billijk, dat alle artsen het recht van promotie hebben, het niet wenschelijk is deze twee zaken te scheiden.

Het past m. i. thans te meer voor de medici om hun wenschen op het punt der opleiding in het algemeen duidelijk te formuleeren, nu de Regeering een commissie benoemd heeft ter voorlichting omtrent de inrichting van het onderwijs, waarin geen medicus zitting heeft, opdat ook met onze wenschen rekening gehouden worde.

Rotterdam, 1 April 1903.

S. WINKEL JR.

Ik antwoord gaarne op de opmerking van collega WINKEL, dat ook naar mijn meening noch de voorbereidende studie, noch de geneeskundige studie zelve tegenwoordig onverbeterlijk geregeld zijn. Maar dat is geen reden om een partiëele verbetering van den toestand tegen te houden, en vooral niet een principieel zoo juiste verbetering als den aandrang tot het verrichten van een wetenschappelijk onderzoek na afloop der eigenlijke studie, onder leiding van een hoogleeraar.

De opleiding is schoolsch en zal ondanks alle verbetering schoolsch blijven, omdat de meerderheid der studenten zich gaarne laat „opleiden”. De „opleiding” laat zich regelen, maar de zelfstandige ontwikkeling niet. Men kan slechts trachten de oorspronkelijkheid, waarvan elk student toch eenige procenten bezit, niet te onderdrukken. Daarvoor geeft de dissertatie een ideale gelegenheid. De promotie geeft zooveel hulp als de student noodig heeft. De student, die zelf veel kan, wordt de geestelijke eigenaar van de uitkomsten zijner dissertatie. Wie weinig kan wordt genoodzaakt dat weinige te doen gelden en heeft in elk geval het voorrecht, dat hij in de geneeskundige literatuur en in het laboratorium heeft rond gezien. Wie niets kan, zal niet promoveeren onder de nieuwe regeling, daar de promotor, meer door promovendi aangezocht dan tegenwoordig, noch tijd noch lust zal hebben hem alles voor te zeggen en voor te doen.

STRAUB.

HET POKKENWETJE.

Over het algemeen is het onthaal van dit wetje niet vriendelijk geweest.

Uitdrukkingen als „een modderend wetje” (*N. R. C.*), „lutterputtig en knoeierig klein” (*Handelsblad*), om van andere orneerende epitheta te zwijgen, kunnen dit getuigen.

Blijkbaar had men zich dit product van tweejaarlangen legislatieven arbeid steviger, minder atrophisch voorgesteld.

Maar vooral in de geneeskundige wereld heeft het ontworpen wetje een slechten indruk gemaakt. Niet omdat men daar ontoegankelijk is voor het begrip van burgervrijheid of niet voelt voor gemoedsbezwaren, integendeel. Wij medici durven zeggen, dat er wellicht geen stand meer verdraagzaam

is, meer eerbied heeft voor anderer eerlijke overtuiging dan de geneeskundige stand.

De meesten onzer zullen dan ook gaarne medewerken om het in de Memorie van Toelichting genoemde bijna duizendtal kinderen, die tengevolge van den zijdelingschen inentingdwang beroofd bleven van schoolonderwijs", weer „een goede kans" te geven, om dit te kunnen genieten.

Dit getal zal den meesten onzer zijn meegevallen. Wie zich de moeite geeft de heftige artikelen in *De Standaard* van 1883 op te slaan en te zien, hoe daar de vaccine aldoor genoemd wordt, „etter uit vuile zweren" „smetstof eener pokpuist", hoe daar wordt gesproken van een „JENNER- en jeneverlievend Nederland", van een parc vaccinogène als van een pok- en pokstof-fabriek, waar smetstof wordt vervaardigd, aangekweekt, voortgeplant, verjongd en verfrischt", de inenting wordt geheeten „een middel om met de smetstof eener vuile pokpuist des menschen bloed te vergiftigen", de vaccinatie op één lijn wordt gesteld met de keuring van prostituées, hij zal zich verbazen, dat dit op zoo woeste wijze rondgeslingerde zaad geen wijder grond heeft gevonden voor wasdom.

Van die duizend niet-ingeënte kinderen, die bij aanneming van dit wetje op de bijzondere scholen naast en tusschen de ingeënten zullen zitten, van die zijde dreigt niet in de eerste plaats het gevaar voor de volksgezondheid. Terecht wijst de Memorie van Toelichting er op, dat niet- en wel gevaccineerde kinderen dagelijks bij allerlei gelegenheden, in kerkelijke en burgerlijke samenkomsten, op zondagscholen en bij hun spelen met elkander in aanraking komen.

Ons vertrouwen in de beschermende kracht van een met goed gevolg of meer dan eens verrichte vaccinatie is groot genoeg, om voor dat samenzijn niet overdreven bang te zijn.

Maar wat wij vreezen als een niet te stuiten gevolg van dit wetje is, dat het bijna duizendtal zal aangroeien tot een bedenkelijk groote hoeveelheid.

Waar het verkrijgen van de vrijstelling der inenting zoo gemakkelijk wordt gemaakt, waar een niet altijd onpartijdige minister van binnenlandsche zaken in deze zal hebben te beslissen, daar zien wij achter de gemoedsbezwaarden opdoemen een drom van zorgeloozen, kleinzeerigen, tragen en onverschilligen, die, voortgezweept of zacht gedrongen, uit gemakzucht de toepassing zal nalaten van een maatregel, welks nut nog altijd bij de overgrootte meerderheid der geneeskundigen aan geen zweem van twijfel onderhevig is.

En zoo zal binnen een niet verre toekomst in Nederland het getal ongevacineerde inwoners dat der gevaccineerden overtreffen.

Daarin nu schuilt het groote gevaar en daarom kan er niet krachtig genoeg tegen de aanneming van dit schijnbaar onschuldige wetje worden geageerd.

Allereerst gorde onze Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst zich aan om in een adres aan de Tweede Kamer de bezwaren tegen dit wetsontwerp uiteen te zetten.

Overweging verdient het in het adres ook de richting aan te geven, waarin moet worden gestuurd.

Niet aan den Minister van Binnenlandsche Zaken zij de beslissing omtrent de aanvragen om ontheffing van de vaccinatie overgelaten, maar aan de Kroon.

Van zelve volgt dan de beschikking eerst na het hooren van den Centralen gezondheidsraad of van de betrokken hoofd-inspecteurs van de volksgezondheid en wordt dus doende een mogelijke eenzijdige en partijdige beslissing voorkomen.

Bij de aanvraag moet worden overgelegd een plechtige verklaring, waarin de aanvrager verzekert, dat alleen gemoedsbezwaren en niets dan gemoedsbezwaren hem tot het doen der aanvraag hebben gedrongen.

Ook trede de opschorting van de verleende ontheffing niet eerst in werking, wanneer de pokken epidemisch voorkomen in een gemeente, maar onmiddellijk nadat een geval in een gemeente is aangegeven en houde pas op zes weken na den dag, waarop een geval is geconstateerd.

Wordt het ontwerp aldus gewijzigd, dan is tweeërlei waarborg gegeven:

1°. dat alleen de eerlijk bezwaarden van gemoed van de aangeboden gelegenheid tot ontheffing profijt trekken;

2°. dat de gevaren voor de volksgezondheid tot de kleinste afmetingen worden teruggebracht.

's-Gravenhage, 2 April 1903.

Dr. W. K. M. GÖTTE.

Naar mijn meening is het ontwerp van wet tot wijziging van Art. 17 der wet tot beteugeling der besmettelijke ziekten van een geneeskundig standpunt absoluut te veroordeelen. De volksgezondheid wordt, Dr. GÖTTE geeft dit toe, ernstig bedreigd door deze wet en de Regeering had daartoe niet mogen overgaan zonder de principieele zijde van de vraag in de een of andere richting opgelost te hebben.

Eerst daarna zou de Regeering recht hebben voorstellen tot wijziging van den bestaanden toestand te doen, die dan naarmate van die oplossing zou moeten bestaan of in het invoeren van directen vaccinatie-dwang, of in het geheel afschaffen van den nu bestaanden zijdelingschen dwang. Meent de Regeering daarentegen dat de geneeskundige zijde van het vraagstuk in deze niet den doorslag moet geven, dan kan zij ook nu reeds voorstellen doen den vaccinatie-dwang geheel te doen vervallen. Van geneeskundige zijde moet echter geen bemiddelings-voorstel gedaan worden. De geneeskundigen moeten volharden bij den eisch tot oplossing van de principieele vraag, zoolang men zich in deze quaestie van geneeskundige argumenten wil bedienen. Een bemiddelings-voorstel van geneeskundige zijde gedaan, zou de goede kans, die nu bestaat, dat dit wetsontwerp verworpen zal worden, slechts verminderen.

P. MUNTENDAM.

De ontworpen wijzigingen in Statuten en Reglementen der Maatschappij zijn verschenen en zullen den hoofdschotel voor de Algemeene Vergadering te Zwolle uitmaken, of eigenlijk den eenigen schotel, de rest zijn kleine hors-d'oeuvre.